

The issue of journal contains:

Proceedings of the III Correspondence
International Scientific and Practical Conference

OPEN SCIENCE NOWADAYS: MAIN MISSION, TRENDS AND INSTRUMENTS, PATH AND ITS DEVELOPMENT

held on November 1st, 2024 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

Nº45
NOVEMBER, 2024

ISSN 2710-3056

**GRAIL OF
SCIENCE**

PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **45** (November, 2024)

with the proceedings of the:

III Correspondence International
Scientific and Practical Conference

**OPEN SCIENCE NOWADAYS:
MAIN MISSION, TRENDS
AND INSTRUMENTS, PATH
AND ITS DEVELOPMENT**

held on November 1st, 2024 by

NGO European Scientific Platform
(Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative
Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ **45** (листопад, 2024)

за матеріалами:

III Міжнародної науково-
практичної конференції

**ВІДКРИТА НАУКА СУЧАСНОСТІ:
ГОЛОВНА МІСІЯ, НАПРЯМИ
ТА ІНСТРУМЕНТИ, ШЛЯХ І
ЇЇ РОЗВИТОК**

що проводилася 01.11.2024

ГО «Європейська наукова
платформа» (Вінниця, Україна)

ТОВ «International Centre Corporative
Management» (Відень, Австрія)

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання теоретичного і прикладного характеру.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Наукової установи «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». Протокол № 60 від 31.10.2024.

Головний редактор: Танасійчук Альона Миколаївна, д-р. екон. наук, доцент (Україна)
Заступник головного редактора: Ємельянов Олександр Юрійович, д-р. екон. наук, професор (Україна)
Голова оргкомітету конференції: Голденблат Марія (Україна)
Заступник голови оргкомітету конференції: Рейчел Апаро (Австрійська Республіка)
Відповідальний секретар: Рабей Настасія Романівна (Україна)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Jakhongir Shaturaev** - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); **Бойко Світлана Василівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Заднепровська Ганна Ігорівна** - канд. екон. наук (Україна); **Занора Володимир Олександрович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Маркович Ірина Богданівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Яковенко Роман Валерійович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Поливана Людмила Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гевчук Анна Вікторівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Маслій Олександра Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Євтушенко Наталія Миколаївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Москвічова Олена Сергіївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Ясишена Валентина Валеріївна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Михайлишин Лілія Іванівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Гавриленко Наталія Вікторівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гіулі Гігуашвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія).

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:

Онкієнко Сергій Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Marko Timchev** - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); **Khatuna Tabagari** - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); **Грень Лариса Миколаївна** - д-р. наук з держ. управління, професор (Україна); **Михаліцька Наталія Ярославівна** - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); **Ткаченко Павло Ігорович** - аспірант (Україна); **Купріянова Дарина Сергіївна** - практикуючий юрист (Польща); **Губаль Галина Миколаївна** - канд. фіз.-мат. наук, доцент (Україна); **Козуб Галина Олександрівна** - канд. техн. наук, доцент (Україна); **Козьма Антон Антонович** - канд. хім. наук (Україна); **Морозова Тетяна Василівна** - канд. біол. наук, доцент (Україна); **Купріянова Лариса Сергіївна** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Лисенко Дмитро Андрійович** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Цубанова Наталя Анатоліївна** - д-р. фарм. наук., професор (Україна); **Олійник Світлана Валентинівна** - канд. фарм. наук, доцент (Україна); **Полєжаєв Юрій Григорович** - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); **Mikhabbat Khakimova** - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); **Куліченко Алла Костянтинівна** - д-р. пед. наук, доцент (Україна); **Фурман Тарас Юрійович** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Бажан Станіслав Миколайович** - д-р. філософії (Україна); **Ямполь Юрій Віталійович** - аспірант (Україна); **Антипова Жанна Ігорівна** - старший викладач (Україна); **Яцик Мар'яна Романівна** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Корбозерова Ніна Миколаївна** - д-р. філол. наук, професор (Україна); **Ковальська Наталя Аркадіївна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Присяжнюк Оксана Ярославівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Мелех Галина Богданівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Корнус Анатолій Олександрович** - канд. геогр. наук, доцент (Україна); **Фомін Андрій Володимирович** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Гірна Наталія Мирославівна** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Устінова Ірина Ігорівна** - д-р. арх., професор (Україна); **Катерина Діденко** - канд. арх. (Україна); **Воскобойнікова Юлія Василівна** - д-р. мист. (Україна); **Крипчук Микола Володимирович** - канд. мист., доцент (Україна); **Лугова Тетяна Анатоліївна** - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: Білоус Тетяна (Україна). **Дизайнер:** Казьміна Надія (Україна). **Коректор:** Дудник Григорій (Україна).

«Грааль науки» є офіційно зареєстрованим мультидисциплінарним науковим виданням з міжнародною сферою поширення, що підтримує політику відкритого доступу. **Ідентифікатор медіа R30-02704** (рішення № 430 від 22.02.2024 Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення).

Наказом МОН України № 582 від 24.04.2024 виданню «Грааль науки» присвоєно Категорію Б фахових видань України з питань економіки (051 «Економіка»).

«Грааль науки» індексується в міжнародних реферативних та наукометричних базах даних:

Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована УкрІНТЕІ (Посвідчення № 370 від 12.06.2024) та сертифікована Euro Science Certification Group (Сертифікат № 22686 від 27.09.2024).

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ЮРИДИЧОГО ПРАВОПИСУ Волгіна С.А.	577
ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ Слюсаренко Н.В.	581
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ФАСИЛІТАТИВНОГО СУПРОВОДУ В ОСВІТІ Цегельник Т.М., Шевченко А.Ф.	584
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА Линенко А.Ф., Чжай Чань	587

РОЗДІЛ XXV. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

СТАТТІ

ДИНАМІКА ПСИХОПАТОЛОГІЧНИХ РОЗЛАДІВ У КОМБАТАНТІВ ІЗ ЗАЛЕЖНІСТЮ ВІД АЛКОГОЛЮ ПІД ВПЛИВОМ ДЕГІДРОЕПІАНДРОСТЕРОНУ (ПОПЕРЕДНЄ ДОСЛІДЖЕННЯ) Маркозова Л.М., Мінко О.І.	590
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ НА СУСПІЛЬНУ СВІДОМІСТЬ Чусова О.М., Саврасих Л.Д.	594
ПСИХОЛОГІЧНІ КЛАСТЕРИ ЯК МІШЕНІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ У ХВОРИХ НА ДЕПРЕСИВНІ РОЗЛАДИ Шестопалова Л.Ф., Луцик В.Л., Войтенко І.В.	600
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ Бокатенко П.Р.	605
РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ СЕРЕД КОМБАТАНТІВ З РОЗЛАДАМИ АДАПТАЦІЇ ТА УСКЛАДНЕННЯМ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ Науково-дослідна група: Маркозова Л.М., Мінко О.І., Задорожний В.В., Мінко О.О.	615
РЕФЛЕКСИВНІСТЬ І ПОЧУТТЯ КОГЕРЕНТНОСТІ ЯК ЧИННИКИ ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ У КОНТЕКСТІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я Яворська-Ветрова І.В.	621

DOI 10.36074/grail-of-science.01.11.2024.081

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ФАСИЛІТАТИВНОГО СУПРОВОДУ В ОСВІТІ

Цегельник Тетяна Миколаївна

доктор філософії, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна*

Шевченко Андрій Федорович

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна

Постановка проблеми. Сучасні освітні реалії вимагають від педагогів не лише традиційних умінь, але й нових підходів до супроводу освітнього процесу. Одним із таких підходів є фасилітація, яка полягає у сприянні самостійному навчанню здобувачів освіти, розвитку їх ініціатив і творчого потенціалу. Для того, щоб педагоги могли ефективно виконувати функцію фасилітаторів, необхідно враховувати їх психологічну готовність до цієї діяльності.

Аналіз останніх публікацій та досліджень показує, що питання загальної підготовки майбутнього фахівця у контексті сучасних реалій відкритого освітньо-наукового простору ЗВО ґрунтовно розкривається у дослідженні О.Самойленко [6], О.Міршук [6] та ін. Питання педагогічної фасилітації окреслюється у дослідженнях О.Омельченко [5], Т.Шулик [5], О.Фісун [4], Ю.Олексін [4], А.Кочубей [4], В.Сокаль [4], С.Якубовська [4] та ін. З психологічного аспекти фасилітація розглядається авторами: О.Близнюковою [1], І.Мельничук [1], А.Молдовановим [2], О.Нагулою [3], Л.Ніколаєвим [3], Ж.Савичем [3] О.Фісун [7] та ін.

Виклад основного матеріалу. Під поняттям «фасилітація» ми розуміємо не лише просто метод навчання, але й складний процес підтримки і сприяння активному самостійному навчанню здобувачів освіти.

Для ефективного фасилітативного супроводу педагогам необхідно володіти певними психологічними якостями такими як, по-перше, емоційна стійкість і саморегуляція. Адже фасилітатор часто стикається з невизначеністю та непередбачуваними ситуаціями під час навчання. Для ефективного супроводу необхідно вміти контролювати власні емоції, залишатися спокійним і врівноваженим у складних умовах, підтримуючи здобувачів освіти у їхньому

навчанні. По-друге, для педагога необхідна комунікативна компетентність, адже фасилітатор повинен вміти встановлювати довірливі відносини зі здобувачами освіти, але й бути відкритим до їх думок і пропозицій, створюючи атмосферу діалогу. Успіх фасилітації багато в чому залежить від здатності педагога слухати і чути суб'єктів навчання, вести конструктивний діалог, стимулювати їхню ініціативу. По-третє, важливу роль відіграє мотиваційна готовність до співпраці. Фасилітація потребує, щоб педагог був готовий до співпраці, а не нав'язував свої знання або підходи. Для цього важливо бути орієнтованим на розвиток здобувача освіти, визнавати його суб'єктність у процесі навчання, сприяти формуванню внутрішньої мотивації до здобуття знань. По-четверте, розвиток емпатії та толерантності, адже розуміння емоцій та потреб здобувачів освіти, здатність поставити себе на їхнє місце – це важливі складові фасилітативної діяльності. Високий рівень емпатії дозволяє педагогу створювати комфортну атмосферу, в якій всі можуть висловлювати свої думки, не боячись осуду.

Відтак, все це дозволяє встановити чинники готовності педагога до фасилітативного супроводу. По-перше, це особистісні характеристики, де психологічні риси особистості, такі як відкритість до нового досвіду, емоційна стабільність і соціальна активність, значною мірою впливають на готовність педагога до фасилітативної діяльності. По-друге, це рівень професійної підготовки, де наявність спеціальних знань і навичок, отриманих у процесі професійного навчання, є базовою умовою для успішної фасилітативної діяльності. Майбутні педагоги повинні засвоювати теоретичні та практичні аспекти фасилітації ще на етапі їхнього професійного становлення. По-третє, це наявний досвід фасилітативної діяльності, де практичний досвід, набутий під час стажування чи практики, сприяє підвищенню рівня впевненості в собі та своїх силах, а також здатності до адаптації в різних умовах освітнього процесу. По-четверте, розвиток навичок фасилітації неможливий без регулярної рефлексії. Майбутні педагоги повинні навчитися аналізувати власний досвід, оцінювати ефективність своїх дій та вдосконалювати методи фасилітативного супроводу. Включення рефлексивних практик у підготовку педагогів є важливим компонентом їх професійного зростання. По-п'яте, фасилітативний супровід має бути гнучким і підлаштовуватися під потреби та індивідуальні особливості кожного студента. Це включає врахування їхніх навчальних стилів, рівня мотивації та темпу освоєння матеріалу, що потребує від педагогів високого рівня психологічної адаптивності.

Висновки. Отже, психологічна готовність майбутніх педагогів до фасилітативного супроводу є важливою умовою ефективного освітнього процесу, який сприяє самостійній активності студентів, розвитку їхніх творчих здібностей та ініціативи. Формування цієї готовності потребує розвитку емоційної стійкості, комунікативних умінь, мотивації до співпраці, а також практичних навичок і досвіду фасилітації. Освітні програми для педагогів мають включати спеціальні заходи та тренінги, спрямовані на розвиток цих аспектів, що сприятиме підвищенню якості освіти та підготовки майбутніх фахівців.

Перспективами подальших розвідок є розробка практичних тренінгів та програм професійного розвитку для майбутніх педагогів, спрямованих на підвищення їх фасилітативної компетентності.

Список використаних джерел:

- [1] Близнюкова, О. М., & Мельничук, І. Я. (2019). ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПАРТНЕРСЬКИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, (1), 28-36.
- [2] Молдованов, А. (2023). АСПЕКТНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФАСИЛІТАЦІЇ. *Перспективи та інновації науки*, (9 (27)).
- [3] Нагула, О., Ніколаєв, Л., & Савич, Ж. (2024). ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАСИЛІТАТИВНОГО ПІДХОДУ В РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*, (5 (47)).
- [4] Олексін, Ю. П., Кочубей, А. В., Сокаль, В. А., & Якубовська, С. С. (2022, May). ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІСТИЧНИХ ЗАСАД ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА. *In The 11 th International scientific and practical conference "International scientific innovations in human life"(May 11-13, 2022) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2022. 810 p. (p. 781).*
- [5] Омельченко, С., & Шулик, Т. (2018). ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, (1 (87)).
- [6] Самойленко, О., Міршук, О., & Силенко, Ю. (2023). ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ ВІДКРИТОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ПРОСТОРУ ЗВО. *Молодь і ринок*, (5/213), 83-89. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282838>
- [7] Фісун, О. В. (2010). ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК БАГАТОЗНАЧНИЙ ФЕНОМЕН. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, (34), 133-139.

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF FUTURE TEACHERS' READINESS FOR FACILITATIVE SUPPORT IN EDUCATION

Tetiana Tsehelnik

Doctor of Philosophy,

Associate Professor of the Department of Special and Inclusive Education

Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, Ukraine

Andrii Shevchenko

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Pedagogy, Faculty of Pedagogy

Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine

The scientific periodical

GRAIL OF SCIENCE

№ 45 (November, 2024)

with the proceedings of the III Correspondence International Scientific and Practical Conference «Open science nowadays: main mission, trends and instruments, path and its development» held on November 1st, 2024 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) and LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria).

Journal's frequency: monthly

All materials are reviewed. The editorial office did not always agree with the position of authors. Authors are responsible for the accuracy of the material.

Contacts of the editorial offices:

- 21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81; NGO «European Scientific Platform» *[Owner of the journal]*
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.
- 24004, Ukraine, Mohyliv-Podilskyi, Nezalezhnosti avenue 301, office 117; SI «Institution of Scientific and Technical Integration and Cooperation» *[Owner of the journal]*
- 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Sighed for publication 01.11.2024.
Format 70×100/16. Offset paper.
Arial & Open Sans typefaces.
Digital printing. Circulation of 100 copies.
Conventionally printed sheets 57,04.

Order № 24/011.

Printed from the finished original layout.

Publisher [printed copies]:
LLC «UKRLOGOS Group».
21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81.
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7860 of 22.06.2023.

Наукове періодичне видання

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 45 (листопад, 2024)

за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції «Open science nowadays: main mission, trends and instruments, path and its development», що проводилася 1 листопада 2024 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Щомісячне видання

Всі матеріали пройшли рецензування. Редакція не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори.

Контактна інформація редакції:

- 21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18/81; ГО «Європейська наукова платформа» *[власник журналу]*
Тел.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.
- 24004 Україна, м. Могилів-Подільський, пр-т. Незалежності, 301/117; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці» *[власник журналу]*
- 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Підписано до друку 01.11.2024.
Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Arial & Open Sans.
Цифровий друк. Тираж: 100 примірників.
Умовно-друк. арк. 57,04.

Замовлення № 24/011.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Виготовлювач [друкованої продукції]:
ТОВ «УКРЛОГОС Груп»
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 7860 від 22.06.2023.